

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT NÄCKSJÖVARDEN": 1991-10-21

- bildandet

SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT NÄCKSJÖVARDEN" REGISTERUPPGIFTER
"NATURRESERVAT NÄCKSJÖVARDEN"

LÄNSSTYRELSEN

BESLUT

KOPPARBERGS LÄN

Miljövårdsenheten

1991-10-21

2311-6974-89

BILDANDEN AV NATURRESERVATET NÄCKSJÖVARDEN, MORA KOMMUN
(5 bilagor)

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) ett område, som avgränsas med innerkanten av en kraftigt punktstreckad linje på bifogad besluts-karta, bilaga 2, som naturreservat. När detta beslut vunnit laga kraft upphävs länsstyrelsens tidigare beslut 1961-06-10 rörande naturreservatet Bösjön.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Näcksjö-varden.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara ett naturskogs-område med inslag av grova träd, torrakor och lågor. Skogen skall få utvecklas fritt mot urskog.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484 omtryckt 1987:939, 9 § därefter ändrad 1991:1165) vilka anges nedan.

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNK-NING I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETEN INOM RESERVATET

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller anläggning,
2. spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
3. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,

4. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, svampar och lavar,
5. anlägga mark- eller luftledning,
6. framföra motordrivnet fordon med undantag av naturvårdsförvaltare vid tillsyn och förvaltning, transport av fälld älg samt snöskoter på markerad skoterled när marken är snötäckt,
7. jaga annat än älg, rådjur, räv och hare.

Punkt A3 innebär att bestämmelserna i 20 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog utanför naturreservatet som följd av att i enlighet med reservatsföreskrifterna åtgärder för att förebygga eller bekämpa insektsspridning inte vidtagits inom reservatet, bedöms frågan om ersättning härför enligt skadeståndsrättsliga regler.

Punkt A6 innebär att vid transport av fälld älg får älgdragare användas under förutsättning att markskador undviks och att älgdragaren är av sådan typ att den drivs med band och manövreras av person som går vid sidan om älgdragaren (s k "järnhäst").

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES SKYLDIGHET ATT TÅLA VISS INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. framföra motordrivnet fordon i annat fall än när fordonet är en snöskoter och den förs på markerad skoterled när marken är snötäckt,
2. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, svampar och lavar.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltning m.m. som framgår av skötselplanen, bilaga 3.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Kopparbergs län.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Områdets centrala delar avsattes redan i slutet av 30-talet som reservat på markägarens initiativ. 1961 utvidgades naturreservatet Bösjön till ca 12 ha genom beslut av länsstyrelsen. 1976 utförde Sven Jansson en naturinventering av området. Syftet var dels att dokumentera området dels att utreda behovet av en ändrad avgränsning. En utvidgning av reservatet till att omfatta totalt 118 ha föreslogs. 1985 skickade länsstyrelsen ett förslag om utvidgat reservat på remiss till markägaren och myndigheter. Som ett resultat av ett fastighetsregleringsavtal avstyckades det avsedda området och tillföll 1991 Mora kyrkliga samfällighet genom markbyten. Under våren 1991 remitterades ett nytt förslag till beslut samt skötselplan för området. Reservatets namn föreslogs ändras till naturreservatet Näcksjövardén. Remissinstanserna tillstyrkte förslagen i sin helhet. Kyrkonämnden i Mora församling beslöt 1991-05-21 såsom markägare att avstå från ekonomisk ersättning för de inskränkningar i markanvändningar som en reservatsbildning skulle innebära.

MOTIVERING TILL BESLUTET

En utvidgning av det befintliga urskogsreservatet medför större förutsättningar för att kärnområdets särprägel kan bibehållas. Genom en mera naturliga avgränsning där terrängformerna utnyttjas, kan bland annat dränerings- och fuktighetsförhållandena i området bevaras. Djurlivet drar också nytta av att ett större område fredas.

En närmare beskrivning av området ges i bifogad skötselplan.

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Lilly Hansson jämte delamöterna Per Erik Aarnseth, Bertil Andersson, Börje Andersson, Gunnar Barke, Karl Boo, Ann-Christine Dåderman, Lars-Ove Hagberg, Karl-Gustaf Holmen, Eva Kungsmark, Bengt Nylund, Olle Olsson, Lillemor Rudholm, Lennart Thorslund och Nicke Welin-Berger.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svenson, förste länsassessor Stig Holback, avdelningsdirektör Björn Risinger, miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson och förste byråsekreterare Jan Larspers föredragande.

Lilly Hansson

Jan Larspers

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Registeruppgifter
5. Hur man överklagar, blankett 2:1

LÄNSSTYRELSEN
KOPPARBERGS LÄN
Miljövårdsenheten

SKÖTSELPLAN

Bilaga 3

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET NÄCKSJÖVARDEN I MORA KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA

2 MOTIVERING TILL BESLUTET

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

3.2 Tidigare markanvändning

3.3 Tillgänglighet

3.4 Slitage och störningskänslighet

3.5 Källuppgifter

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

1.2 Behandling av skötselområde

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.3 Information

2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns

3 TILLSYN

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNING
4.1 Kostnadsfördelning

FÖRORD

Föreliggande skötselplan bygger till stor del på den beskrivning och de åtgärder som föreslagits i den inventering som gjordes 1976 av Sven Jansson (N 1978:8, Länsstyrelsen i Kopparbergs län). Skötselplaneförslaget har utarbetats av Lennart Bratt på Skogsvårdsstyrelsen i Falun.

Skötselplanen är av detaljerad typ.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET NÄCKSJÖVARDEN, MORA KOMMUN

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA (Se registeruppgifter)

2 MOTIVERING TILL BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER (Se förslag till reservatsbeslut)

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Geologi, terrängformer, hydrologi

Naturreservatet är beläget mellan 630 och 685 m.ö.h på sydslutningen av Näcksjövardens topp som når 722 m.ö.h.

Berggrunden uppbyggs av porfyr och diabas. Vittringsprodukter av diabasen ger ett högt pH och god näringsstatus åt markvattnet vilket avspeglar sig på vegetationen.

Jordarten utgörs av morän, blockfattig i södra delen av reservatet men stor- och rikblockig i norr.

Inom reservatet ligger en liten tjärn, Kojtjärnen, med omgivande myr. Dessutom finns smärre myrpartier i öst, bland annat ett kärr av rikkärrstyp.

Vegetation

Träd och buskskikt: Friskare områden domineras helt av gran med inslag av mycket gamla träd. De äldsta granarna är över 300 år, upp till 27 m höga och har en brösthöjdsdiameter på

cirka 85 cm. Här finner man också en för trakten ovanligt hög bonitet. Inom torrare områden ökar inslaget av tall som är av något lägre ålder.

Torrakor, vindfällan, toppbrutna träd samt lågor påträffas inom hela reservatet. Ofta sker så kallad lågeföryngring där fallna multnande stammar bildar växtplats för nya grangenerationer.

Fältskick: Grandominerade områden har friska ristyper med framför allt blåbär. Ibland ingår ekbräken och ganska mycket örter. På de torrare tallområdena växer lavdominerade torra ristyper.

På gamla granlångor har några sällsynta vedsvampar påträffats, nämligen lappticka och gränsticka. Dessa svampar kräver orörd skog med tillgång på död ved.

Myrarna har en intressant vegetation med rikkärrinslag och några ovanligare arter; björnbrodd och Kung Karls spira.

Djurliv

Inom och kring reservatet finns ett rikt och för trakten representativt djurliv. Några nordliga barrskogsarter påträffas varav till exempel tallbit kan nämnas.

3.2 Tidigare markanvändning

De centrala delarna avsattes redan i slutet av 30-talet på markägarens initiativ som reservat. Länsstyrelsen utökade därefter vid fridlysningen 1961 och vid nuvarande reservatsbeslut reservatet med en skyddszon till nuvarande gräns. Innan dessa åtgärder vidtogs hade en gles trädgallring och eventuellt en torrskogshuggning berört området någon gång i seklets början.

3.3 Tillgänglighet

Området nås med bil från den så kallade "Kanonvägen" mellan Våmhus och Rot via en skogsbilväg norrut längs Böån. Efter att ha passerat Bleckets fäbodan och Prästvallen når man en mindre parkeringsplats cirka 1.500 m norr om Bösjön och 50 m från reservatet. Härifrån leder en markerad stig till reservatet. Området är lättillgängligt under barmarksperioden.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Någon störningskänslig fauna torde inte förekomma inom reservatet. Vegetationen däremot skulle kunna ta skada om besökstrycket ökade och slitaget tilltog på de känsliga lav- och mossmattorna.

3.5 Källuppgifter

Sven Jansson: Inventering av naturreservatet Bösjön i Mora kommun. Meddelande från länsstyrelsen i Kopparbergs län N 1978:8.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Målsättningen för naturreservatets skötsel skall vara att i största möjliga utsträckning bevara områdets karaktär av naturskog.

1.2 Behandling av skötselområdet

Hela området utgör ett skötselområde.

Beskrivning: Reservatets centrala del utgörs av gammal, grov, örtrik granskog. Mot kanterna ökar inslaget av tall och myrmark.

Mål: Fri utveckling.

Åtgärder: Inga åtgärder.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är att bevara dess karaktär av orördhet varför anordningar för friluftslivet inte är lämpliga inom reservatet. Målsättningen är att bibehålla dess lättillgänglighet samt att informera om områdets naturkvaliteter.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Ändring av nuvarande förhållanden är inte aktuella, se punkt 3.3 sidan 4.

2.2.2 Friluftsanordningar

Vandringsspår och leder

Beskrivning: En markerad stig leder från parkeringsplatsen till reservatet och längs gränsen mot tjärnen. En markerad skoterled passerar reservatets nordvästligaste del.

Riktlinjer: Vandringsspår inom reservatet bör anordnas endast om så erfordras till skydd för fauna och flora. Vid dagens låga besöksstryck föreligger inget sådant behov.

Åtgärd: Stigens utmärkning fram till reservatsgränsen skall

underhållas och förbättras. En vägvisare skall sättas upp vid stigens början.

2.3 Information

En informationstavla skall sättas upp vid parkeringsplatsen.

2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns

Utmärkning skall utföras enligt svensk standard (SIS 031522).

Märkningen skall underhållas. Gammal störande märkning bör avlägsnas.

3 TILLSYN

Tillsyn utföres av naturvårdsförvaltaren.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Underhållsåtgärder samt uppsättning av information 1 dv/år.

Uppmärkning av områdets gränser ca 3,5 km 2 dv.

4.1 Kostnadsfördelning

Staten svarar för kostnaderna för samtliga åtgärder som rör underhåll, uppmärkning av gränser samt renhållning och tillsyn.

REGISTERUPPGIFTER Bilaga 4

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET NÄCKSJÖVARDEN

Namn:	Naturreservatet Näcksjövarden
Kommun:	Mora
Läge:	Ca 30 km nordväst om Våmhus
Kartblad:	Ekonomiska kartan 15E 1d, 15E 0d
Gräns:	Innerkanten på den kraftigt punkt-streckade linjen på bifogad besluts-karta, bilaga 2.
Fastigheter:	Fastighetsbeteckning ej fastställd
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Markägare:	Svenska kyrkan genom Mora kyrkliga samfällighet
Areal:	118,3 ha
Naturtyper:	Barrskog
Landskapstyp:	Skogslandskap
Naturgeografisk region:	Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden
Skyddsmotiv:	Botaniska. Zoologiska. Friluftsliv

Skyddsföreskrifter:	Indispensabla: A1 - A7
Skyddsföreskrifter produktiv skogsmark:	A3, A4
Befintliga anlägg.: Planerade anlägg.:	- -
Skötselplan:	Föreskrifter under D
Inventeringar:	Se källuppgifter i skötselplan